Súd:	Krajský súd Trnava
Spisová značka:	24Co/980/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu:	2113202490
Dátum vydania rozhodnutia:	06. 09. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ:	JUDr. Magdaléna Krajčovičová
ECLI:	ECLI:SK:KSTT:2016:2113202490.2

Uznesenie

Krajský súd v Trnave, v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Magdaléna Krajčovičová a sudcov: JUDr. Andrea Dudášová a JUDr. Martin Holič, v právnej veci žalobcu v 1. rade: Ing. H. K., nar. XX.XX.XXXX, žalobkyne v 2. rade: G. K., rod. R., nar. XX.XX.XXXX, a žalobkyne v 3. rade: X. K., nar. XX.XX.XXXX, všetci bytom Y. XXX, všetci zastúpení spoločnosťou: Pacalaj, Palla a partneri, s.r.o., IČO: 36 857 548, so sídlom Námestie SNP 3, Trnava, proti žalovanému v 1. rade: Z. M., nar. XX.XX.XXXX, bytom W. XXXX/X, W., zastúpenému advokátom: JUDr. Peter Wolf, Mierové nám. 2, Galanta, a žalovanému v 2. rade: KOMUNÁLNA poisťovňa, a.s., Vienna Insurance Group, IČO: 31 595 545, so sídlom Štefánikova 17, Bratislava, zastúpenému advokátom: JUDr. Felix Neupauer, Dvořákovo nábrežie 8/A, Bratislava, o náhradu nemajetkovej ujmy, na odvolanie žalobcov 1 - 3 a na odvolanie žalovaného 1 proti rozsudku Okresného súdu Trnava č.k. 37C/21/2013-145 zo dňa 29. apríla 2015 v jeho vyhovujúcich výrokoch a v časti o náhrade trov konania, takto

r o z h o d o l :

I. Odvolací súd zastavuje odvolacie konanie ohľadne napadnutých výrokov, ktorými súd prvej inštancie rozhodol, že:
Žalovaný v 1. rade je povinný zaplatiť žalobcovi v 1. rade sumu vo výške 13.000,- Eur, a to do 60 dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti rozsudku.
Žalovaný v 1. rade je povinný zaplatiť žalobkyni v 2. rade sumu vo výške 13.000,- Eur, a to do 60 dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti rozsudku.
Žalovaný v 1. rade je povinný zaplatiť žalobkyni v 3. rade sumu vo výške 8.000,- Eur, a to do 60 dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti rozsudku a závislému výroku o trovách konania, podľa ktorého žalovaný v 1. rade je povinný zaplatiť žalobcom náhradu trov konania a právneho zastúpenia vo výške 1.320,17 Eur, a to do troch dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti rozsudku na účet spoločnosti Pacalaj, Palla a partneri, s.r.o., právneho zástupcu žalobcov.

II. Rozsudok v napadnutej časti, náhrady trov konania žalovanému 2 žalobcami 1, 2 a 3, p o t v r d z u j e .

III. Žalovanému 2 a žalobcom 1, 2 a 3 sa náhrada trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie uložil žalovanému v 1. rade povinnosť zaplatiť žalobcovi v 1. rade sumu vo výške 13.000,- Eur, žalobkyni v 2. rade sumu vo výške 13.000,- Eur, a žalobkyni v 3. rade sumu vo výške 8.000,- Eur, všetkým to do 60 dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti rozsudku. Vo zvyšku návrh voči žalovanému v 1. rade zamietol. Voči žalovanému v 2. rade návrh zamietol v celom rozsahu. O trovách konania rozhodol, že žalovaný v 1. rade je povinný zaplatiť žalobcom náhradu trov konania a právneho zastúpenia vo výške 1.320,17 Eur, a to do troch dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti rozsudku na účet spoločnosti Pacalaj, Palla a partneri, s.r.o., právneho zástupcu žalobcov. Žalobcom v 1. až v 3. rade uložil povinnosť spoločne a nerozdielne zaplatiť žalovanému v 2. rade náhradu trov konania a právneho zastúpenia vo výške 263,26 Eur, a to do troch dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti rozsudku k rukám JUDr. Felixa Neupauera, právneho zástupcu žalovaného v 2. rade.

Napokon žalovanému v 1. rade uložil povinnosť zaplatiť Slovenskej republike, na účet tamojšieho súdu, súdny poplatok vo výške 2.040,- Eur a to do troch dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti rozsudku.

2. Rozhodnutie odôvodnil aplikáciou čl. 19 ods. 2 Ústavy SR, § 11, § 13 ods. 1, ods. 2 a ods. 3, §16, § 415, § 420 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka, § 4 ods. 1 a ods. 2, § 15 ods. 1 zák. č. 381/2001 Z.z., § 10 ods. 1 a prvá veta, § 101, Občianskeho zákonníka, § 160 a § 142 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku, ako aj poukazom na judikatúru týkajúcu sa náhrady nemajetkovej ujmy. Vecne argumentoval tým, že žalobcovia návrhom došlým dňa 05.02.2013 žiadali, aby súd uložil žalovanému v 1. rade povinnosť zaplatiť žalobcom v 1. a 2. rade sumu vo výške 15.000,- Eur, žalobkyni v 3. rade sumu vo výške 10.000,- Eur, a trovy konania, to všetko do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Uviedli, že v konaní pred Okresným súdom Piešťany sp. zn. 1T/25/2012 bol žalovaný v 1. rade odsúdený trestným rozkazom zo dňa 12.04.2012 (právoplatný) za prečin usmrtenia, prečin ublíženia na zdraví a za prečin ohrozenia pod vplyvom návykovej látky, ktoré spáchal dňa 15.01.2011 v čase o 23,50 hod. na ceste III. triedy v Obci Dolné Zelenice - žalovaný v 1. rade spôsobil prečinom usmrtenia smrť neplnoletého dieťaťa žalobcov v 1. a 2. rade a sestry žalobkyne v 3. rade, J. K., nar. XX.XX.XXXX; žalovaný v 1. rade spôsobil prečinom ublíženia na zdraví tiež ťažkú ujmu na zdraví žalobkyni v 3. rade. Žalobcovia v 1. a 2. rade ako pozostalí rodičia a žalobkyňa v 3. rade ako pozostalý súrodenec sa v konaní domáhajú voči žalovanému v 1. rade náhrady nemajetkovej ujmy, ktorá im bola spôsobená trestným činom žalovaného v 1. rade - usmrtením J. K.. Uviedli ďalej že dňa 15.01.2011 došlo k dopravnej nehode, pri ktorej bola usmrtená bez svojho zavinenia J. K., v čase spáchania trestného činu zo strany žalovaného v 1. rade mala 15 rokov. Rodičia ju milovali, sestra zbožňovala a veľmi si s ňou vychádzala; rodina bola usporiadaná, harmonická, úplná a fungujúca, jej členovia mali medzi sebou silné citové väzby. Situácia sa zmenila v okamihu dopravnej nehody, kedy došlo zo strany žalovaného v 1. rade k neoprávnenému zásahu do práva na ochranu osobnosti žalobcov, konkrétne k porušeniu práva na súkromie žalobcov a na ich riadny rodinný život - usmrtením J. K. došlo k tak závažnému narušeniu a zásahu do súkromia celej rodiny, že takúto ujmu nemožno prakticky nijako odčiniť, uvedeným činom došlo k fatálnej a enormnej deštrukcii rodinných a interpersonálnych vzťahov žalobcov, ktorí si uvedomujú že akákoľvek peňažná náhrada nie je náhradou za stratený život, ale slúži len na zmiernenie následkov tejto ujmy. Žalobcovia s nebohou zdieľali spoločnú domácnosť, a protiprávnym konaním zo strany žalovaného v 1. rade došlo k zásahu do súkromia žalobcov, po ktorom navždy stratili možnosť viesť rodinný a súkromný život so svojou dcérou/sestrou. Medzi žalobcami a nebohou existovali silné rodinné, sociálne, morálne, citové a kultúrne putá vytvorené v rámci ich súkromného a rodinného života. Žalobcovia prežívali z nečakanej smrti nebohej nevýslovný smútok, zúfalstvo, šok, hrôzu, stres, úzkosť a beznádej; žalobcovia sa i niekoľko rokov po tragédii nevedia vyrovnať so smrťou nebohej, traumu prekonávajú len s ťažkosťami. Poukázali na skutočnosť, že žalovaný v 1. rade sa nepokúsil z vlastnej iniciatívy o poskytnutie satisfakcie pre žalobcov, týchto nekontaktoval, osobitne neprejavil ľútosť nad svojim skutkom. Naviac žalovaný v 1. rade svojim skutkom spôsobil tiež ťažké ublíženie na zdraví žalobkyni v 3. rade, čo len umocnilo žiaľ a nešťastie, ktoré postihlo rodinu žalobcov. (Žalobcovia si v konaní uplatňujú náhradu nemajetkovej ujmy, ktorá im bola spôsobená v dôsledku usmrtenia neplnoletej dcérky/sestry J. K. zo strany žalovaného v 1. rade.) S poukazom na uvedené skutočnosti a aspekty sú podľa žalobcov nimi uplatňované nároky dôvodné, opodstatnené a spravodlivé. Poukázali tiež na to že žiaľ a smútok nad stratou člena rodina však zostáva nesmierny, žalobcovia budú poznačení po zvyšok života, naviac smrť blížneho je na najvyššom mieste všetkých druhov strát v ľudskom živote a spôsobí pozostalým (hlavne rodičom a súrodencom), najväčšie možné utrpenie.

3. Po vykonaní dokazovania a po skutkovom a právnom posúdení veci súd dospel k záveru, že návrh žalobcov voči žalovanému v 2. rade je potrebné zamietnuť; voči žalovanému v 1. rade je návrh dôvodný, súd sa ale nestotožnil s navrhovanou výškou nemajetkovej ujmy, ktorú žiadali priznať.

4. V prvom rade sa súd zaoberal dôvodnosťou uplatneného nároku voči žalovanému v 2. rade (ako poisťovni, u ktorej bolo motorové vozidlo, ktorým bola spôsobená nehoda poistené), a dospel k záveru že je potrebné ho v tejto časti zamietnuť. Žalovaný v 2. rade totiž vzniesol námietku premlčania poukazujúc na skutočnosť, že k usmrteniu J. K. (od čoho sa odvíja nárok žalobcov) prišlo dňa 15.01.2011, teda dňom kedy začala plynúť premlčacia lehota je nasledujúci deň (16.01.2011), nakoľko už v tento deň mohli žalobcovia vedieť kto smrť J. K. zavinil, a eventuálne aj u koho bolo predmetné motorové vozidlo (ktorým bola spôsobená dopravná nehoda) poistené. Voči žalovanému v 2. rade však podali žalobcovia návrh formou prednesu na pojednávaní konanom dňa 16.07.2014 (o pripustení vstupu žalovaného v 2. rade bolo rozhodnuté uznesením zo dňa 19.08.2014), teda zjavne po uplynutí (dňom

16.01.2014) trojročnej premlčacej doby, ktorá - keďže sa jedná o majetkové právo (aj keď vyplývajúce z práva na ochranu osobnosti) - sa na daný prípad vzťahuje. Keďže žalovaný v 2. rade vzniesol námietku premlčania nároku podaného voči nemu, a súd sa s uvedenou námietkou stotožnil, rozhodol o zamietnutí návrhu voči žalovanému v 2. rade. Z dôvodu procesnej hospodárnosti a efektivity sa súd už ďalej nezaoberal skúmaním dôvodnosti návrhu voči žalovanému v 2. rade (i keď podľa názoru súdu žalovaný v 2. rade ani nebol v konaní pasívne legitimovaný, nakoľko zo zák. č. 381/2001 Z.z. nevyplýva ani jeden zo spôsobov, ktorý by založil pasívnu solidaritu, pričom ani § 15 nedáva pre tento záver dostatočný podklad. Pre posúdenie otázky pasívnej vecnej legitimácie poisťovne je rozhodujúce, že povinné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla by malo pokrývať náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode, avšak iba v prípade, ak jej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu upravuje vnútroštátne právo uplatniteľné v spore vo veci samej; zák. č. 381/2001 Z.z. v § 4, ods. 1 vymedzuje rozsah poistenia zodpovednosti, a nevyplýva z neho, že by pod pojem škoda bolo možné podriadiť aj nemajetkovú ujmu, pričom ustanovenie explicitne vymenúva aké právo poistenému z poistenia vyplýva vo vzťahu k poisťovateľovi, ktorý za neho hradí poškodenému preukázané nároky).

5. V časti návrhu voči žalovanému v 1. rade, ktorým žiadali žalobcovia priznať nemajetkovú ujmu z dôvodu, že žalovaný v 1. rade zavinil smrť J. K., čím zasiahol do osobnostných práv žalobcov, do ich práva na súkromie a rodinný život sa súd s návrhom v zásade stotožnil. Žalovaný v 1. rade totiž dňa 15.01.2011 v čase o 23,50 hod. v Obci Dolné Zelenice viedol po požití alkoholických nápojov osobné motorové vozidlo zn. Honda Civic, EČ TT-298DJ, pričom v dôsledku neprimeranej rýchlosti stratil nad vozidlom kontrolu a narazil do betónového oplotenia, v dôsledku čoho utrpela J. K. viacero ťažkých zranení ktorým bezprostredne po nehode podľahla; za uvedený skutok bol žalovaný v 1. rade Trestným rozkazom Okresného súdu Piešťany sp. zn. 1T/25/2012 uznaný vinným z prečinu usmrtenia, ublíženia na zdraví a ohrozovania pod vplyvom návykovej látky, za čo bol odsúdený k úhrnnému trestu odňatia slobody v trvaní 30 mesiacov nepodmienečne (trest si odpykal, bol prepustený po 16 mesiacoch pre dobré správanie), a bol mu uložený trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlo na dobu 48 mesiacov. Spôsobenie smrti blízkej osoby z uvedeného dôvodu je bezpochyby zásahom do osobnostných práv pozostalých, hlavne do ich práva na súkromie a rodinný život, nakoľko vzťahy medzi nebohou J. K. a žalobcami (v 1. a 2. rade ako rodičmi, a v 3. rade ako sestrou) boli silné a intenzívne, všetci bývali až do dopravnej nehody J. K. v spoločnej domácnosti, denne sa stretávali, chodili na rodinné oslavy a dovolenky, nebolo medzi nimi žiadnych konfliktov; silne a intenzívne prežívali, a prežívajú doposiaľ všetci žalobcovia smrť J. K.. Žalobcovia tvorili s nebohou fungujúce rodinné spoločenstvo s dobre vyvinutými sociálnymi a citovými väzbami, v dôsledku nečakanej smrti prežívajú žalobcovia pocity nervozity, úzkosti, smútku, zúfalstva a šoku, stratili možnosť viesť s ňou súkromný život a sú od jej smrti ochudobnení o sféru prirodzených vzťahov s jedným z najbližších rodinných príslušníkov, o stratu lásky a radosti s ňou prežívaných - protiprávnym konaním žalovaného prišlo tak k nezvratnej deštrukcii týchto medziľudských väzieb tvoriacich základ a rámec súkromného života žalobcov a tým k zásahu do ich osobnostných práv, a práva na súkromie a rodinný život; vzniknutá trauma je zo života žalobcov prakticky neodstrániteľná.

6. Z dôvodov uvedených vyššie je na mieste postup a použitie ustanovenia § 13, ods. 2 Občianskeho zákonníka, nakoľko postup podľa ods. 1 tohto ustanovenia sa súdu nezdá postačujúci, resp. ani nie je dosť dobre možný vzhľadom na nezvratnosť situácie (smrť), nie je možné domáhať sa, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu osobnosti a aby sa odstránili následky týchto zásahov, t.j. v tomto konkrétnom prípade prichádza do úvahy náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch, ktorej výšku určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo, ale aj na osobu škodcu (žalovaného v 1. rade). Po zvážení všetkých skutočností však súd dospel k záveru, že nie je namieste poskytnutie nemajetkovej ujmy vo výške tak, ako to požadujú žalobcovia, nakoľko nebol preukázaný mimoriadne masívny zásah do ich osobnostných práv, neboli preukázané mimoriadne zvýšené nepriaznivé následky smrti J. K. na nich. Je síce pravdou, že žalobcovia a nebohá mali medzi sebou vytvorené silné väzby, ale jej strata (s ktorou takmer nie je možné sa vyrovnať, čo súd chápe a akceptuje) je zmiernená tým, že ostatní žalobcovia ostali žiť v spoločnej domácnosti, žalobcom v 1. a 2. rade sa krátko po smrti J. K. narodilo ďalšie dieťa, nebolo preukázané, že smrť J. K. mala výrazne nepriaznivé následky na ich zdravotný stav, neboli liečení psychiatricky, neboli hospitalizovaní, takmer nič sa nezmenilo na spoločenskom, resp. pracovnom (žalobca v 1. rade síce odstúpil z funkcie predsedu družstva, ktorú vykonával pred smrťou J. K., avšak či to bol priamy a jediný následok jej smrti sa možno iba domnievať) postavení žalobcov. Súd vzal tiež do úvahy vek, postavenie, príjmové a majetkové pomery žalovaného v 1. rade (ako pôvodcu škodiacej udalosti), pričom sa jedná o mladého

človeka vo veku 28 rokov (v čase nehody mal 24 rokov), ktorý je zamestnaný na dobu určitú s platom 750,- Eur mesačne, žiadne iné príjmy ani majetok vyššej hodnoty nemá; platí regresnú náhradu vo výške 4.800,- Eur (v splátkach po 100,- Eur mesačne) - prisúdenie nemajetkovej ujmy v požadovanej výške spolu 40.000,- Eur súd preto považoval na príliš vysoké, ktorým by fakticky znemožnil, resp. mimoriadne sťažil žalovanému v 1. rade založenie rodiny, zaobstaranie bytu, uspokojovanie jeho základných potrieb a pod. Tu treba tiež uviesť, že žalovaný v 1. rade bol za spáchaný trestný čin riadne a právoplatne odsúdený (trest vykonal), svoj čin oľutoval a žalobcom sa snažil ospravedlniť; žalobcom ponúkol plnenie vo výške 20.000,- Eur, ktoré však oni odmietli. Súd mal pri svojom rozhodovaní okrajovo na zreteli aj skutočnosť, že J. K. v čase dopravnej nehody nebola pripútaná bezpečnostným pásom (čo za určitých okolností mohlo zamedziť nepriaznivým následkom dopravnej nehody, resp. ich zmierniť). Prisúdenie nemajetkovej ujmy pre žalobcov v celkovej výške 34.000,- Eur sa preto zdá súdu primerané (aj keď si uvedomuje, že smrť blízkej osoby - dcéry a sestry - nemožne nahradiť žiadnym finančným plnením, ktoré by bolo trebárs aj vyššie ako žiadané žalobcami). Súd povolil žalovanému v 1. rad splatiť prisúdenú sumu do 60 dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti rozsudku v súlade s ustanovením § 160, ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku, a to vzhľadom na výšku plnenia a na príjmové a majetkové pomery žalovaného v 1. rade.

7. Súd rozhodol o náhrade trov konania žalobcov vo vzťahu k žalovanému v 1. rade v zmysle ustanovenia § 142, ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku v spojení s § 149, ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku a v súlade s § 10, § 16 a § 17 vyhlášky MS SR č. 655/2004 Z.z. tak, že úspešným žalobcom priznal náhradu trov konania v sume 1.320,17 Eur, a to ako náhradu trov právneho zastúpenia (keď súd nebral do úvahy čiastočnú neúspešnosť žalobcov vo veci, a to v zmysle § 142, ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku), pričom hodnota za jeden úkon právnej pomoci sa odvíjala od skutočnosti, že právny zástupca žalobcov zastupoval troch žalobcov (odmena sa preto znižuje o 50% za každý úkon právnej pomoci pre každého zo zastupovaných žalobcov). Súd potom priznal právnemu zástupcovi žalobcov odmenu za 7 úkonov právnej pomoci vo výške po 136,94 Eur (t.j. 50% zo sumy 91,29 Eur x 3) zvýšené o DPH 20% <spolu teda vo výške 1.150,30 Eur>, za 2 úkony právnej pomoci po 34,24 Eur {1/4-na zo sumy 136,94 Eur} zvýšené o DPH 20% <spolu teda vo výške 82,18 Eur>, 3x režijný paušál po 7,81 Eur zvýšené o DPH 20% <spolu teda vo výške 28,12 Eur>, 2x režijný paušál po 8,04 Eur zvýšené o DPH 20% <spolu teda vo výške 19,30 Eur>, 4x režijný paušál po 8,39 Eur zvýšené o DPH 20% <spolu teda vo výške 40,27 Eur>, proti procesne neúspešnému žalovanému v 1. rade. Pri určení výšky trov právneho zastúpenia sa súd nestotožnil s ich vyčíslením právnym zástupcom žalobcov, keď za jeden úkon právnej pomoci žiadal odmenu v základnej výške 739,40 Eur (vychádzajúc pravdepodobne zo žalovanej sumy spolu vo výške 40.000,- Eur), keď opomenul znenie § 10, ods. 8 vyhlášky MS SR č. 655/2004 Z.z., podľa ktorej vo veciach ochrany osobnosti podľa Občianskeho zákonníka je tarifnou hodnotou 2.000,- Eur ak sa žiada náhrada nemajetkovej ujmy - z uvedeného dôvodu súd vychádzal za základ pre určenie tarifnej hodnoty sumu 91,29 Eur). Súd vôbec nepriznal žalobcom účtované úkony právnej pomoci vo výške 369,70 Eur a režijný paušál 7,81 Eur (+ DPH) za úkon „odvolanie voči výzve Okresného súdu Trnava zo dňa 01.03.2013“ nakoľko tento právny úkon sa nedá považovať za účelný pre uplatnenie práva žalobcov, a za dva účtované právne úkony vo výške po 739,40 Eur a režijný paušál 8,04 Eur, resp. 8,39 EUr za „rokovanie s klientom dňa 02.07.2014“ a „rokovanie s klientom dňa 25.03.2015“ nakoľko podľa názoru súdu vzhľadom na skutkovú aj právnu nenáročnosť daného sporu takéto ďalšie porady právneho zástupcu s klientom neboli potrebné, a teda ani účelné (už vonkoncom nie v trvaní viac ako hodinu!). Súd nepriznal právnemu zástupcovi žalobcov 3/4-ny účtovaného právneho úkonu za účasť na pojednávaní dňa 16.07.2014, nakoľko toto pojednávanie bolo odročené bez prejednania veci a v zmysle § 14, ods. 5 vyhlášky MS SR č. 655/2004 Z.z. patrí za tento právny úkon iba 1/4-na odmeny (t.j. 34,24 Eur, ktorá suma bola priznaná).

8. Súd rozhodol o náhrade trov konania žalobcov vo vzťahu k žalovanému v 2. rade v zmysle ustanovenia § 142, ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku v spojení s § 149, ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku a v súlade s § 10, § 16 a § 17 vyhlášky MS SR č. 655/2004 Z.z. tak, že úspešnému žalovanému v 2. rade priznal náhradu trov konania v sume 263,26 Eur, a to ako náhradu trov právneho zastúpenia za 2 úkony právnej pomoci po 91,29 Eur <spolu teda vo výške 182,58 Eur>, 2x režijný paušál po 8,39 Eur <spolu teda vo výške 16,78 Eur>, 4x náhrada za stratu času (účasť na pojednávaní konanom dňa 29.04.2015) po 13,98 Eur <spolu teda vo výške 55,92 Eur>, spotreba PHM za cestu Bratislava - Trnava a späť (pojednávanie konané dňa 29.04.2015) pri spotrebe osobného motorového vozidla 5,1 l na 100 km a pri vzdialenosti Bratislava - Trnava a späť 114 km a pri cene PHM 1,374 Eur vo výške 7,98 Eur. Ďalšie trovy právneho zastúpenia si právny zástupca žalovaného v 2. rade neúčtoval a neuplatnil.

9. Vzhľadom k tomu, že žalobcovia boli oslobodení od platenia súdneho poplatku (§ 4, ods. 2, písm. i) zák. č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov), rozhodol súd o povinnosti zaplatiť tento poplatok žalovaným v 1. rade, v zmysle § 2, ods. 2, prvá veta zák. č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov, a to vo výške 2.040,- Eur (položka č. 1, písm. a) Sadzobníka súdnych poplatkov), na účet tamojšieho súdu.

10. Proti tomuto rozsudku podal odvolanie prostredníctvom svojho advokáta žalovaný 1 a to proti rozsudku v jeho vyhovujúcej časti. Uviedol, že napriek skutočnosti o dôvodnosti podaného návrhu sa nemôže stotožniť s výškou priznaného nároku súdom v nadväznosti na zistený skutkový stav v konaní ako i právne posúdenie veci v zmysle § 205 ods. 2 písm. d) a f) O.s.p. Výška, ktorá bola priznaná súdom je neprimerane vysoká z hľadiska posudzovania nepriaznivých následkov, ktoré nedosiahli u žalobcov tú intenzitu a rozsah ako sa snažili v konaní prezentovať a súd neprikladal dostatočnú váhu okolnostiam, za ktorých došlo k zásahu do osobnostných práv, a na ktorých mala svoj podiel aj obeť dopravnej nehody. Nespochybniteľne došlo k zásahu do osobnostných práv žalobcov v rozsahu narušenia ich rodinného života a súkromia, avšak intenzita následkov nebola v rozsahu v akom sa to snažili súdu preukázať. Súd nesprávne zhodnotil skutkový stav, keď napriek poukazu na zohľadnenie veku, postavenia a príjmové a majetkové pomery žalovaného 1 priznanú náhradu neznížil v opodstatnenom rozsahu a vystavil tak žalovaného 1 likvidačným následkom postihujúcim majetok a jeho príjmy v dlhodobej budúcnosti. Žalobcovia nepristúpili na návrh žalovaného 1 uzatvoriť súdny zmier na sumu 6.000,- Eur v splátkach pre žalobcov 1 a 2 a sumu 3.000,- Eur pre žalobcu 3, pretože splátky považovali za neprípustné vzhľadom na ich navrhovanú výšku. Výška náhrady priznaná súdom je teda neprimeraná a preto vyhovujúci výrok je nesprávny. Navrhol, aby odvolací súd rozhodnutie zmenil a priznanú náhradu znížil aspoň na úroveň jeho pôvodného návrhu na uzatvorenie súdneho zmieru, teda minimálne na 6.000,- Eur pre žalobcu 1 a 2 a na 3.000,- Eur pre žalobcu 3. Súčasne poukázal na to, že v prípade uplatnenia si nárokov na náhradu nemajetkovej ujmy sa vyžaduje uplatnenie nároku v lehote dvoch rokov od udalosti, ktorá jej uplatnenie zakladá pre poškodeného, pričom v tomto prípade nedošlo zo strany žalobcov k uplatneniu v určenej lehote, hoci lehota začala plynúť dňom 16.01.2011, teda deň nasledujúci po tragickej nehode, pri ktorej došlo k úmrtiu J. K.. Žalobcovia mali od začiatku vedomosť o všetkých skutočnostiach týkajúcich sa spôsobenej škody, a ich nárok tak bol uplatnený neskoro, teda uplynutím lehoty dvoch rokov, a ich uplatnený nárok tak na základe v tomto štádiu vznesenej námietky premlčania musí byť v celom rozsahu zamietnutý.

11. K tomuto doručenému odvolaniu podali písomné vyjadrenie žalobcovia poukazujúc na to, že z odvolania nie je zrejmé v akom štádiu napáda rozsudok súdu prvej inštancie, dokonca nie je ani z neho zrejmé, proti ktorému rozhodnutiu súdu smeruje. Sami považujú výroky súdu I., II., III., IV., V., VI., VIII. týkajúce sa výšky žalobcom priznanej sumy za správny a riadne odôvodnený. V týchto častiach považujú rozsudok súdu sa vecne správny, preskúmateľný a nevidia dôvod na jeho zmenu. Čo sa týka žalovaným 1 uplatnenej námietky premlčania majú za to, že vznesená námietka premlčania je nedôvodná, nakoľko žalobcovia uplatnili žalobný návrh riadne a včas v príslušnej premlčacej lehote v súlade s § 101 Občianskeho zákonníka, ktorá sa uplatní v prípade uplatnenia práva na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, vychádzajúc z ust. § 13 ods. 1 a nasl. Občianskeho zákonníka. Navrhli preto, aby odvolací súd vyzval odvolateľa na odstránenie nedostatkov odvolania a následne vydal primerane rozhodol tak, že rozsudok v týchto napadnutých častiach ako vecne správny potvrdí. Vo vzťahu k výroku V., ktorým súd návrh voči žalovanému 2 zamietol, ak odvolanie smeruje aj k tomuto výroku, v tomto prípade vidia dôvod na zmenu smerom k vyhoveniu žalobnému návrhu. Voči výroku VII. podali odvolanie v zákonnej lehote.

12. Proti rozsudku v časti rozhodnutia o náhrade trov konania vo vzťahu žalobcovia a žalovaný 2 podali odvolanie žalobcovia prostredníctvom svojho právneho zástupcu. Namietali nesprávne skutkové zistenie súdu prvej inštancie vo vzťahu k priznaniu trov konania žalovanému 2 a tiež, že rozhodnutie v napadnutej časti vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Poukázali na Nález Ústavného súdu SR č. II ÚS 78/03, z ktorého vyplýva, že krajský súd v rámci rozhodovania o priznaní úhrady trov označeného konania na základe § 142 ods. 1 O.s.p. rozhodnutím o nepriznaní úhrady týchto trov uplatnil zákonom daný priestor pre uváženie účelnosti trov konania a nezasiahol ním do podstaty a zmyslu základného práva na právnu pomoc sťažovateľa podľa čl. 47 ods. 2 Ústavy SR. Tiež poukázali na to, že všeobecný súd neporuší základné práva na právnu pomoc a rovnosť účastníkov konaní podľa čl. 47 ods. 2 a 3 Ústavy SR, ak žalobcovi, ktorý disponuje viacerými pracovníkmi, ktorí majú právnické

vzdelanie, neprizná náhradu trov právneho zastúpenia, pretože ich nepovažuje za účelne vynaložené. Sú presvedčení, že v danej veci nebol dôvod na priznanie trov konania žalovanému 2, keďže tieto trovy neboli vynaložené účelne. Naopak, domnievajú sa, že prvostupňový súd vo vzťahu k žalovanému 2 nesprávne aplikoval ust. § 142 ods. 1 O.s.p., pretože nebol dôvod na priznanie trov konania. Tiež poukázali na skutočnosť, že návrh na pribratie žalovaného 2 do konania nebol svojvoľným a vopred bezúspešným uplatnením práva žalobcov vzhľadom na skutočnosť, že v konaniach s daným, resp. obdobným predmetom sporu sa veľmi dynamicky rozvíja a mení legislatíva EÚ, resp. rozhodovacia činnosť súdov. Prvostupňový súd necitlivým spôsobom vyhodnotil vec po právnej i skutkovej stránke, kedy priznal žalovanému 2 trovy konania proti žalobcom, ktorí utrpeli v dôsledku konania žalovaného 1 veľmi vážnu ujmu, ktorá je sama o sebe dôvodom hodným osobitného zreteľa na nepriznanie trov právneho zastúpenia žalovanému 2. Navrhli, aby v napadnutej časti odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil tak, že žalovanému náhradu trov vrátane trov právneho zastupovania v konaní nepriznáva.

13. Žalovaný 1 k odvolaniu žalobcov uviedol, že súhlasí s prejednaním veci bez pojednávania a k odvolaniu žalobcov sa nevyjadruje.

14. Po doručení výzvy právnemu zástupcovi žalovaného 1 na odstránenie vád podaného odvolania tento doručil súdu prvej inštancie dňa 03.02.2016 podanie obsahujúce späťvzatie odvolania a to na základe výslovnej žiadosti žalovaného 1 a to v celom jeho rozsahu.

15. Žalovaný 2 odvolanie nepodal a k doručenému odvolaniu žalobcov 1, 2 a 3 sa písomne nevyjadril.

16. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 zák. č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku účinného od 01.07.2016 - ďalej len „CSP“), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 204 ods. 1 v čase podania odvolania účinného zák. č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku - ďalej „OSP“, aktuálne § 362 ods. 1 CSP), oprávneným subjektom - stranami, v neprospech ktorých bolo rozhodnutie vydané (§ 201 OSP, akt. § 359 CSP), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie v čase jeho podania i aktuálne pripúšťa (§ 201 a § 202 OSP, akt. § 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že podané odvolania majú základné zákonné náležitosti (§ 205 ods. 1 OSP, akt. § 127 a § 365 CSP) a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 205 ods. 2 písm. d) a f) OSP, ktoré má ekvivalent v § 365 ods. 1 písm. f) a h) CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom (§ 379 CSP) a dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 CSP), s prihliadnutím ex offo na prípadné vady týkajúce sa procesných podmienok, ktoré nezistil (§ 380 ods. 2 CSP), súc pritom viazaný skutkovým stavom ako ho zistil súd prvej inštancie bez potreby zopakovať alebo doplniť dokazovanie (§ 383 CSP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario), dospel k záveru, že odvolaniu žalobcov 1, 2 a 3 nie je možné priznať úspech, keďže napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie je v nimi napadnutom výroku o trovách konania vecne správny, v dôsledku čoho boli splnené podmienky pre jeho potvrdenie v zmysle § 387 ods. 1 a 2 CSP a v dôsledku späťvzatia odvolania žalovaným 1 je treba odvolacie konanie proti vyhovujúcim výrokom a časti o priznaní náhrady trov konania žalobcom a štátu zastaviť podľa § 369 ods. 3 CSP.

17. Podľa obsahu spisu je nesporným, že žalovaný 1 svoje odvolanie písomným podaním prostredníctvom svojho advokáta, ktoré bolo súdu prvej inštancie doručené dňa 03.02.2016 a odvolaciemu súdu dňa 04.02.2016 vzal v plnom rozsahu späť.

18. Odvolací súd vo veci rozhodoval podľa ustanovení zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), účinného od 01.07.2016, ktorým bol zrušený doterajší zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok, pričom podľa § 470 ods. 1 CSP ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté predo dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali predo dňom účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované.

19. Podľa § 369 CSP:
(1) Dokiaľ o odvolaní nebolo rozhodnuté, možno ho vziať späť. Ak odvolateľ vzal odvolanie späť, nemôže ho podať znova.
(2) Ak odvolateľ vezme odvolanie späť, právoplatnosť napadnutého rozhodnutia nastane, ako keby k podaniu odvolania nedošlo. Lehoty, ktoré majú plynúť od právoplatnosti napadnutého rozhodnutia, plynú v takom prípade od právoplatnosti uznesenia o zastavení odvolacieho konania.
(3) Ak sa odvolanie, o ktorom nebolo rozhodnuté, vzalo späť, odvolací súd odvolacie konanie zastaví.

20. Žalovaný využil svoje procesné právo disponovať s konaním upravené v citovanom ustanovení CSP. Keďže tak urobil ešte pred rozhodnutím odvolacieho súdu o odvolaní, odvolací súd odvolacie konanie vo veci samej, s použitím § 369 ods. 3 CSP bez nariadenia odvolacieho pojednávania ohľadne žalovaným napadnutých výrokov rozsudku prvej inštancie zastavil. V zmysle § 369 ods. 2 CSP teda späťvzatím odvolania došlo k účinku nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia v napadnutých výrokoch, ako keby k podaniu odvolania ani nedošlo, a to uplynutím odvolacej lehoty.

21. Predmetom prieskumu odvolacím súdom potom zostal iba výrok napadnutý žalobcami o náhrade trov konania žalovanému 2, voči ktorému súd žalobu žalobcov v plnom rozsahu zamietol, s poukazom na odôvodnenie preskúmavaného rozsudku súdom prvej inštancie a odvolaciu argumentáciu uplatnenú odvolateľmi, bolo posúdiť, či súd prvej inštancie dospel k správnym skutkovým zisteniam, či jeho rozhodnutie vychádza zo správneho právneho posúdenia veci, pričom po preskúmaní spisu aj napadnutého rozsudku dospel k záveru, že uplatnené odvolacie dôvody nie sú dané.

22. Napadnutým rozsudok súd žalobu žalobcov 1, 2 a 3 v plnom rozsahu zamietol, pričom tento výrok žalobcovia odvolaním nenapadli, tzn. že zamietnutie žaloby proti žalovanému 2 je rozhodnutím právoplatným a nie je na miesto prieskum jeho správnosti. Z predmetného výroku potom vzišiel výrok závislý o trovách konania, o ktorom súd prvej inštancie správne rozhodol podľa úspechu účastníka v konaní.

23. V zmysle § 255 ods. 1 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

24. V zmysle § 257 CSP výnimočne súd nepriznú náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa.

25. Účelom ustanovenia § 257 CSP je umožniť súdu zmierniť dôsledky právnych noriem upravujúcich náhradu trov konania zavedením moderačného absolučného práva. Toto ustanovenie je výrazom skutočnosti, že tam, kde zákon nemôže byť natoľko kazuistický, aby postihol celú rozmanitosť života, právo sa dotvára sudcovským výkladom v medziach ustanovených všeobecnými podmienkami uvedenými v zákone, za splnenia ktorých môže dôjsť rozhodnutím súdu k inému záveru o náhrade trov konania, než by plynul z použitia všeobecných zásad náhrady trov konania. Civilný sporový poriadok vyžaduje pre realizáciu tohto sudcovského moderačného práva, aby v danom prípade išlo o výnimočné okolnosti a dôvody hodné osobitného zreteľa. Jednou zo skupín prípadov, v ktorých aplikácia tohto ustanovenia prichádza do úvahy, sú prípady charakteristické sociálnym aspektom, ktorý vystupuje do popredia vtedy, keď povinná strana sporu nemôže uhradiť náhradu trov konania z dôvodov, ktoré sama nezavinila, alebo ich môže uhradiť len s veľkými ťažkosťami. V takýchto prípadoch súd zohľadňuje osobné, majetkové, zárobkové a iné pomery oboch strán, prihliada na postoj strán v konaní a prípadne iné okolnosti a môže dospieť k záveru o úplnom nepriznaní trov konania úspešnej strane alebo o nepriznaní čiastočnom, a to práve s ohľadom na intenzitu preukázaných dôvodov hodných osobitného zreteľa (citované z uznesenia Ústavného súdu SR z 8. decembra 2011, sp. zn. II. ÚS 563/2011-14, a prispôsobené novej právnej úprave).

26. V sporovom konaní sa povinnosť nahradiť trovy konania spravuje predovšetkým zásadou úspechu v konaní (§ 255 CSP). Aplikácia ustanovenia § 257 CSP pri rozhodovaní o náhrade trov konania prichádza do úvahy v prípadoch, keď síce sú naplnené všetky predpoklady na priznanie náhrady trov konania podľa § 255 a nasl. CSP, súd však dôjde k záveru, že sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré náhradu trov celkom alebo sčasti nepriznú. Musí ísť o celkom výnimočný prípad, ktorý musí byť v rozhodnutí aj náležite odôvodnený. Výnimočnosť môže spočívať tak v okolnostiach danej veci, ako aj v okolnostiach u strán sporu. Predkladateľ uviedol, že z dôvodu, že uplatnenie tohto osobitného kritéria na nepriznanie náhrady trov konania prichádza do úvahy len výnimočne, má sa to vykladať prísne reštriktívne. Rozhodnutie o nepriznaní náhrady trov konania podľa § 257 CSP sa nesmie javiť ako neprimeraná tvrdosť voči subjektom konania a nesmie odporovať dobrým mravom.

27. Judikatúra tiež konštatovala, že toto ustanovenie nie je možné považovať za predpis, ktorý by zakladal jeho voľnú možnosť aplikácie (v zmysle svojvôle), ale ide o ustanovenie, podľa ktorého je súd povinný skúmať, či v prejednávanej veci neexistujú zvláštne okolnosti hodné osobitného zreteľa, na ktoré

je potrebné pri stanovení povinnosti nahradiť trovy konania výnimočne prihliadnuť. Ustanovenie preto nie je možné vykladať tak, že je naň možné prihliadnuť kedykoľvek bez zreteľa na základné zásady rozhodovania o trovách konania (pozri uznesenie Najvyššieho súdu SR z 28. januára 2010, sp. zn. 2 M Cdo 17/2009).

28. Odvolací súd riadiac sa vyššie uvedeným výkladom dospel k záveru, že v danom prípade nie sú splnené dôvody, pre ktoré by súd žalovanému 2 nepriznal náhradu trov za úkony advokátskeho zastúpenia. Prejednávaný prípad nepatrí medzi jednoduché spory, v ktorom by bolo dôvodné očakávať, že žalovaný 2, u ktorého sa predpokladá, že zamestnáva aj právnikov, vystačil s nimi, preto zastúpenie v tomto prípade advokátom bolo účelným. Aj žalobcovia sú zastúpení advokátom a pokiaľ rozhodnutie o zamietnutí žaloby odvolaním nebolo napadnuté, toto nadobudlo právoplatnosť bez prieskumu odvolacím súdom a založilo úspech žalovaného 2. Iné odvolacie argumenty zo strany odvolateľov uvedené ani neboli.

29. S poukazom na uvedené pokiaľ súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom priznal žalovanému 2 náhradu trov konania spočívajúcu v úkonoch jeho zastupujúceho advokáta, rozhodol vecne správne a preto odvolací súd po vysporiadaní sa s relevantnými námietkami odvolateľov, s použitím § 387 ods. 1 a 2 CSP napadnutý rozsudok v závislom výroku o náhrade trov konania, ktorých výška odvolacími dôvodmi osobitne napadnutá nebola, potvrdil.

30. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 262 ods. 1 v spojení s § 396 ods. 1 CSP, pričom v odvolacom konaní plne úspešnému žalovanému 2, ktorý si nárok neuplatnil, obdobne ako i žalobcom 1, 2 a 3 vo vzťahu k žalovanému 1, ktorý späťvzatím odvolania zavinil zastavenie odvolacieho konania, ktorí si tiež náhradu trov odvolacieho konania neuplatnili, náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

31. Senát krajského súdu toto rozhodnutie prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak
a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,
a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak
a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je
a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).